

Fald er der en Del her, som jeg kunde ønske anderledes. Jeg vil dog forudskikke den Bemærkning, at der indenfor Venstre er forskellige Anskuelse angaaende dette Spørgsmaal.

Der er her et enkelt Punkt, jeg vil pege paa. I Bilagene til Landstingsudvalgets Betænkning over dette Lovforslag findes Udkast til en international Konvention angaaende gifte Kvinders Nationalitet, i hvilket der findes en Passus, der lyder saadan: „Generhvervelse af Nationalitet. Den gifte Kvinde, der har mistet sin Nationalitet ved Overgang til Ægtefællens, skal, naar Ægteskabet er ophævet ved Død eller Skilsmisse, have særlige Lempelser til Generhvervelse af sin egen Nationalitet, dersom hun vender tilbage til sit Fædreland.“ I Overensstemmelse dermed foreligger der en Skrivelse til Formanden for det Landstingsudvalg, der har været nedsat angaaende dette Lovforslag, fra de tre fremstaaende Repræsentanter for danske Kvindesamfund: Henni Forchhammer, Formand for danske Kvinders Nationalraad, Th. Daugaard, Formand for danske Kvinders Fredskæde, og Elisa Petersen, Formand for Dansk Kvindesamfund. I denne Skrivelse beklager de, at den nævnte § 4 er faldet bort, navnlig under Hensyn til de vanskelige Forhold, der kan opstaa for en fraskilt Kone eller en Enke med Børn, der maa leve i et fremmed Land og har mistet sin Statsborgerret ved Giftermaal.

Jeg for mit personlige Vedkommende finder, at her taler Retfærdighedskrav og Humanitetskrav for, at man letter Adgangen for saadanne Kvinder til Generhvervelse af den danske Statsborgerret, og dette uden Hensyn til Forsørgelsesspørgsmaalet — det er vigtigt, at dette kommer med. Jeg har, som jeg sagde før, været med til at udarbejde en tysk Indfødsretslov, og her blev der lagt den største Vægt paa, at der kom en saadan Bestemmelse ind i Lovens § 10, som stiller de tyske Kvinder saaledes, at naar en tysk fraskilt Kone eller Enke, der har mistet sin tyske Statsborgerret ved Ægteskab, ønsker det, saa skal hun naturaliseres i sit Fædreland uden Hensyn til Forsørgelsesspørgsmaalet.

Her kommer et andet Spørgsmaal, nemlig dette, om det ikke er rigtigt, naar man lovgiver paa det Omraade, at faa vedtaget en Bestemmelse, som muliggør Naturalisation, uden at vedkommende har taget Ophold i Riget; det var det, der var det brændende Spørgsmaal for de hjemløse i Sønderjylland, og ved den lille Lov, som

blev vedtaget i 1916, gennemførte man det Princip, at man naturaliserede disse hjemløse, uden at de havde Ophold her. Jeg skal nævne et Eksempel paa, hvor vanskelige Forhold der kan opstaa for en Mand. Vi har en dansk Astronom, Professor Herzprung, ved Universitetet i Leyden i Holland. Der var ikke store Udsigter for ham som Astronom herhjemme, han fik saa Ansættelse ved Universitetet i Leipzig og blev derved tysk Statseembedsmand; dette at blive Statseembedsmand i Tyskland medfører Naturalisation, og han mistede altsaa sin danske Statsborgerret. Han kom til Observatoriet i Potsdam, hvor jeg lærte ham at kende. Derefter blev han Professor i Astronomi ved Universitetet i Leyden i Holland, hvor han nu er. Da han forlod Tyskland, søgte han sig løst fra tysk Statsborgerret i den Mening, at han nu kunde blive dansk Statsborger, men dette lader sig kun gøre, naar han kommer her tilbage til Riget og tager fast Ophold. Følgen er, at denne Mand, som sidder med Hustru og Børn, er hjemløs, og det har været ham overordentligt pinligt.

Jeg har haft denne Sag til Behandling, men der er intet at gøre, først naar han tager fast Ophold her i Riget, vil han kunne blive naturaliseret. Nu er det mig meddelt fra meget kyndig Side, at der i og for sig ikke er noget i Loven til Hinder derfor, men vi staa overfor en gammel administrativ Praksis, som man ikke hidtil har villet bryde med. Vi kommer der til et andet Spørgsmaal — jeg kan her slutte mig til det ærede Medlem Hr. Gerhard Nielsen —, nemlig at der er adskilligt i Administrationens Behandling af disse Forhold, som det nok var værd at overveje nøjere og prøve, om der ikke kunde foretages visse Ændringer ved; jeg skal kun ganske i Forbigaaende nævne, at jeg mener, det er Tilfældet, f. Eks. med Hensyn til Naturalisering af Udlændinge. Der er jeg af den Mening — og jeg kan sige det ogsaa paa mit Partis Vegne —, at den i Almindelighed maa gøres noget vanskeligere, end den er i Øjeblikket, men samtidig mener jeg, at man bør lette det for dem, der har haft dansk Statsborgerret, at erhverve denne tilbage.

Det var i det væsentlige, hvad jeg havde at bemærke til Lovforslaget, jeg vil haabe, der bliver Lejlighed til at drøfte de enkelte Spørgsmaal mere indgaaende i et Udvalg, og jeg tror, det vil være af Betydning, selv om Lovforslaget ikke derved skulde blive ændret paa væsentlige Punkter.